

T.C.
BAŞBAKANLIK
KAMU GÖREVLİLERİ ETİK KURULU KARARI

Dosya Numarası :
İnceleme Başlangıç
Tarihi :
Karar Tarihi : 15/03/2016
Karar Numarası : 2016/37

A. BAŞVURAN

Re'sen inceleme

B. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN KAMU GÖREVLİSİ

- Belediye Başkanı

C. RAPORTÖR

D- İDDİA

Bazı basın yayın organlarında çıkan haberlerde,

- 1) Belediye Başkanı 'ın Belediye Başkanlığı görevine geldikten sonra malvarlığında önemli artış yaşandığı,
- 2) İlçesi sokakta almış olduğu taşınmazın değerini artırmak için imar izni çıkardığı,
- 3) Söz konusu taşınmazın bir önceki maliki olan 'ye inşaat planı tadil edilerek haksız kazanç sağladığı,
- 4) Makam aracı olarak lüks araç kullandığı ve böylece kamu kaynaklarında savurganlığa gittiği,
- 5) Belediye Başkanının akrabalarını Belediye kadrolarına yerleştirdiği belirtilmiştir.

E-İNCELEME

Söz konusu iddialar üzerine 5176 sayılı Kamu Görevlileri Etik Kurulu Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 3. maddesi ve Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in "İnceleme ve Araştırma Yetkisi" başlıklı 28. maddesi uyarınca Kurulumuz tarafından re'sen inceleme başlatılmıştır.

Konuyla ilgili olarak yapılan araştırma sonucu elde edilen bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde;

- 1) Belediye Başkanı 'ın malvarlığında önemli oranda artış yaşandığı iddiasına ilişkin olarak; 'ın Belediye Başkanı olarak seçildikten sonra vermiş olduğu mal bildirimleri İçişleri Bakanlığı'ndan alınmıştır. İlk mal beyanı olan tarihli beyan ile malvarlığı değerlerindeki değişim sonrası veriler , , ve tarihli mal beyanları incelenmiştir. Mal bildirimlerine ilişkin karşılaştırmalar ve ilgili belgeler inceleme raporunda ve dosyada yer almaktadır.

Söz konusu mal bildirimleri incelendiğinde, Belediye Başkanı olduktan sonra edinilen ve iddia kısmında belirtilen gayrimenkullerin A.Ş.'de yer alan

hisselerin tarihinde devredilmesinden elde edilen gelire (USD; : USD) karşılığında; taşıt alımının ise diğer

B.

1

Dosya No:

Karar No: 2016/37

taşıtların satılmasından büyük bir kısmının gerçekleştiği kalan tutarın ise nakit olarak karşılandığı; Banka hesabında bulunan döviz tutarının yine 3. hisse devrinden kaynaklı olduğu; TL hesabında bulunan miktarın ise aynı miktarda çekilen kredinin vadeli hesaba aktarılmasından kaynaklı olduğu görülmüş olup dosyasında buna ilişkin karşılaştırma tablosu ve ilgili belgeler yer almaktadır. Dolayısıyla Belediye Başkanı'nın malvarlığında kaynağı belirlenemeyen önemli bir artış görülmemiş olup malvarlığındaki artışın hisse devri ve elde edilen diğer kişisel kazançlardan ibaret olduğu tespit edilmiştir.

2) Belediye Başkanının İlçesi, Mahallesi Sokak'ta almış olduğu taşınmazın değerini artırmak için imar izni çıkardığı iddiasına ilişkin olarak; Belediye Başkanı'nın Sokak, pafta, ada ve parsel sayılı taşınmazı, tarihinde 1/2 hisse kendisinin, 1/2 hisse ise eşinin adına olmak üzere satın aldığı, söz konusu taşınmazın 3194 sayılı İmar Kanunu ve 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun kapsamında tarih ve aylı yapı ruhsatının bulunduğu ancak yapı malikinin değişmesi nedeni ile taşınmaza tarihli ve sayılı isim değişikliği yapı ruhsatının verildiği görülmüştür. Adı geçen sokakta bulunan ada ve parsel sayılı taşınmazın ise Belediye Başkanı tarafından tarihinde satın alındığı, taşınmaz üzerinde bulunan binaya tarihinde yıkım ruhsatı verildiği ve binanın yıkıldığı, söz konusu ruhsat değişikliği ve ruhsat izni dışında taşınmazların değerlerini artırmaya yönelik herhangi bir imar değişikliğine gidilmediği, taşınmazların bulunduğu yeri kapsayan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı'nın tarihli olduğu ve taşınmazlara ilişkin imar uygulamaları ve işlemlerin bu imar planı çerçevesinde yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla yalnızca söz konusu yıkım ruhsatı ve isim değişikliği yapı ruhsatı verilmiş olup gayrimenkullerin değerini artırmaya yönelik herhangi bir imar veya ruhsat değişikliğine gidilmediği görülmüştür.

3) İlçesi, Mahallesi Sokak'taki taşınmazın bir önceki maliki olan 'ye inşaat planı tadil edilerek haksız kazanç sağlandığı iddiasına ilişkin olarak; basın yayın organlarında bahsedilen ve İlçesi Mahallesi Sok. Pafta Ada sayılı parselde bulunan taşınmazın 'ne () ait olduğu, Belediye Başkanı'nın İlçesi, Mahallesi Sokak'ta almış olduğu taşınmazın bir önceki maliki olan 'nin a ait olan binanın yalnızca müteahhidi olduğu anlaşılmaktadır.

Bunun yanısıra, 'a ait taşınmazın tasdik tarihli, ölçekli Nazım İmar Planı ve tasdik tarihli, ölçekli Uygulama İmar Planı kapsamında ' , Hmax: m. İrtifada, ayrıık düzende, simgeli ticaret + hizmet alanında" kalmakta iken " E: , Hmax: kat yapılanma şartlarında, ayrıık düzende, ticaret + hizmet alanı"na alınmasına ilişkin ölçekli nazım imar planı değişikliği, tarihinde Belediye Başkanlığı'nca onanarak yürürlüğe girmiştir. ilgililerinin Belediye Başkanlığı'nca onanan Nazım İmar Planı doğrultusunda hazırlanmış olduğu Uygulama İmar Planı değişikliği

Dosya No:

Karar No: 2016/37

teklifi ise Belediye Meclisi'nin tarihli ve sayılı Kararı ile uygun görülerek onaylanmıştır. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8/b maddesi ve 5216 sayılı Kanunun 7-b ve 14. maddesi gereğince tetkiki ve gereği yapılmak üzere imar planı değişikliği Büyükşehir Belediyesi'ne gönderilmiş ve söz konusu plan onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Dolayısıyla, yapılan imar planı değişikliği, Belediye Meclisi'nin Nazım İmar Planı'nda değişikliğe gitmesinin ardından yetkililerinin bu konuda başvuru yapması üzerine gerçekleştiği; Nazım İmar Planı'nda yapılan değişiklik tarihi dikkate alındığında in henüz Belediye Başkanı seçilmediği, ayrıca yapılan imar planı değişikliğinin belediye meclislerinde alınan kararlar üzerine ve Belediye Başkanlığı onayı ile gerçekleştiği görülmüştür. Buna ek olarak Belediye Başkanının taşınmaz satın aldığı 'nin İlçesi mahallesi Sok. Pafta Ada Parsel sayılı taşınmazın yalnızca müteahhiti olduğu, imar planı değişikliklerinin de mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirildiği, dolayısıyla Belediye Başkanı'nın ye imar planında değişikliğe gitmek suretiyle haksız kazanç sağladığı iddiasının gerçeği yansıtmadığı görülmüştür.

4) Belediye Başkanının piyasa değeri çok yüksek makam aracı kullandığı iddiasına ilişkin olarak; söz konusu makam aracının tarihinde ihalesi yapılan ve tarihinde de sözleşmesi imzalanan araç kiralama ve hizmet alım işi kapsamında kiralanmış olduğu; satın alma yoluyla Belediye Başkanına tahsis edilen herhangi bir makam aracının bulunmadığı; söz konusu makam aracının Marka Model, cc motor hacmine sahip olup kasko değerinin TL. olduğu anlaşılmıştır. Belediye'nin araç kiralama ve hizmet alımı için yaptığı ihalenin teknik şartnamesinin ikinci maddesinde kiralanacak araçların teknik özellikleri yer almakta olup beşinci grup araçlar arasında "Makam aracı-Yakıtsız- Şoförsüz-1 adet- cc motor hacmi- Hp motor gücü—dizel ve gün" olarak makam aracının özelliklerinin açıkça belirtildiği, işin arihlerini kapsadığı, aracın kiralama bedelinin ise aylık TL (TL) olduğu tespit edilmiştir. Bu kiralama bedelinin, aracın özellikleri dikkate alındığında piyasa şartlarına göre oldukça düşük olduğu görülmüştür.

10 Haziran 2014 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan "237 Sayılı Taşıt Kanunu Kapsamında Edinilecek Taşıtların Menşei, Silindir Hacimleri ve Diğer Niteliklerinin Belirlenmesine Dair" 2014/6425 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'nın 1. maddesinin ikinci fıkrasında "Birinci fıkra kapsamındaki makam ve hizmetler hariç olmak üzere, edinilecek binek veya station-wagon cinsi taşıtların silindir hacimleri 1.600 cc'yi geçemez" ve ikinci maddesinde "Hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların menşei ve silindir hacimleri hakkında 1 inci madde hükümleri uygulanır." hükmü yer almaktadır. 237 sayılı Taşıt Kanunu'nun 4. maddesinde ise makam aracı edinebilecek kişiler ve makamlar sayılmış olup Belediye Başkanları bu listede yer almamaktadır. Her ne kadar mevzuatta böyle bir düzenleme olsa da Belediyelerdeki genel uygulama (Bazı belediyeler bunların hizmet aracı olduğunu belirtse de araçların kullanım amacı ve uygulama incelendiğinde makam aracı gibi kullanıldığı görülmektedir), Belediye Başkanlarının temsil ettiği makam ve protokoldeki konumları dikkate alındığında Belediye Başkanlarının makam araçlarının bulunduğu ve bu araçların da genel itibariyle cc. üzerinde olduğu görülmektedir. Belediye Başkanları tarafından kullanılan bu araçlarda ve dolayısıyla kamu

Dosya No:

Karar No: 2016/37

kaynaklarının kullanımında savurganlığa gidilip gidilmediği ise her Belediyenin kendine has özellikleri, aracın temin edilme yöntemi, maliyeti ve hizmet öncelikleri ile temsil edilen makam dikkate alınarak değerlendirilmelidir.

Bu çerçevede, Belediyesi, yılı nüfus sayımına göre nüfusa sahip olup Belediye Başkanlığı'nın bütçesine bakıldığında yılı başlangıç ödeneği olarak Belediyeye'nin TL bütçeye sahip olduğu, Belediye gelir-giderleri ve dolayısıyla mali yapısının dengeli olduğu görülmektedir. Belediyesi, nüfusu, bütçesi, konumu vb. unsurlar bir arada değerlendirildiğinde 'un sosyo-ekonomik ve kültürel açıdan en gelişmiş ilçelerinden biridir. Bu yönüyle ilçeye yerli veya yabancı bir çok heyet-misafir gelmekte ve Belediye Başkanlığı tarafından bu misafirler ağırlandırmaktadır. Dolayısıyla Belediye Başkanı tarafından kullanılan araç, temsil edilen makam, Belediyenin kendine has özellikleri (nüfus, bütçe, konum vb.) ve aracın kiralanma maliyeti dikkate alınarak değerlendirilmiştir.

5) Belediye Başkanı'nın akrabalarını Belediye kadrolarına yerleştirdiği iddiasına ilişkin olarak ise; iddialarda ismi geçen 'ın Belediye Başkanı'nın kız kardeşi olduğu, tarihinden itibaren Başkanlık Özel Kalem Müdürü olarak görev yaptığı ve daha öncesinde ise taşeron firmalarda büro elemanı ve yönetici yardımcısı olarak çalıştığı görülmüştür.

Bilindiği üzere, özel kalem müdürlükleri, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesinde sayılan istisnai memurluklardan olup, Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmelik hükümlerine göre, büyükşehir belediyeleri, il belediyeleri ve nüfusu 150.000'in üzerinde sayılan belediyelerde özel kalem müdürü istihdam edilebilmektedir. İçişleri Bakanlığı'nın 3/6/2009 tarihli "Özel Kalem Müdürlüğü Atamaları" başlıklı Genelgesi'nde özel kalem müdürü atama usul ve esasları düzenlenmiş olup buna göre, bu kadrolara atanacak kişilerin öncelikle Belediyede yada kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan memurlar arasından seçilmesi; açıktan atamalarda ise İçişleri Bakanlığı'ndan izin alınması gerektiği ve kadro derecesi ve görevin özellikleri de dikkate alınarak yükseköğrenim mezunlarına öncelik verilmesi gerektiği belirtilmiştir. Ayrıca bu atama yetkisinin sınırsız bir yetki olmadığı, bu yetkinin memuriyete sınavsız girişin bir yöntemi olarak kullanılmayacağı bu nedenle belediye başkanının bir seçim dönemi boyunca çalışabilecekleri ehliyet ve liyakat sahibi kişileri seçmelerinin esas olduğu düzenlenmiştir. Bu çerçevede Belediyesi'nin arihli ve ayılı yazısı ile Üniversitesi Turizm Meslek Yüksek Okulu mezunu 'ın 657 sayılı Kanunun 59. ve 61. maddeleri gereğince 1. derece özel kalem müdürü olarak atanması için 'ndan izin istenmiş ve kayıt numarası ile de belirtilen kadroya atama işlemi yapılmıştır.

Dosyada adı geçen diğer kişilerden Belediye Başkanı'nın kayınbiraderi 'nin ise Belediye'de yılında enerji geliştirme şefliği ve destek hizmetleri müdürlüğü görevlerinde bulunduktan sonra tarihinden itibaren Başkan Yardımcısı olarak görev yaptığı görülmüştür. İddialarda ismi geçen ve seçilmiş meclis üyesi olup ' ile Belediye Başkanı'nın hiçbir kan veya sıhri akrabalık ilişkisi bulunmadığı, ayrıca

Dosya No:

Karar No: 2016/37

ve .nin Belediye personeli arasında yer almadığı Belediye Başkanı tarafından beyan edilmiştir. Dolayısıyla Belediye Başkanı ile hısımlık ilişkisi bulunan iki personel bulunmakta olup diğer adı geçen personellerle hısımlık ilişkisi bulunmadığı görülmektedir.

F. SAVUNMA

Belediye Başkanı , söz konusu iddialara ilişkin Kurulumuza sunduğu savunmasında özetle;

Belediye başkanı olarak seçildiği tarih itibariyle ve sonrasında malvarlığındaki değişiklikleri süresi içerisinde beyan etmiş olduğunu ve malvarlığında kaynağı belirsiz bir artışın söz konusu olmadığını; hiçbir gerçek veya tüzel kişiden makam aracı ile ilgili talebinin olmadığını; ve yurdumuzun pek çok diğer yerlerinde görev yapmakta olan mevkidaşlarının da aynı marka aracı veya aynı sınıfta benzer bir aracı görevleri ve temsil ettikleri makam gereği kullanmakta olduklarını, ilçesinin ülkemizin sosyal, ekonomik ve kültürel anlamda en gelişmiş ilçelerinden biri olduğu, uluslararası platformda ülkemizi ve u belki de en çok temsil eden ilçe belediyesi olduğu, bu nedenle yurtdışı ve yurtiçi pek çok kıymetli devlet adamını, siyaset, bilim, spor ve sanat insanını ağırladığımız, pek çok önemli organizasyona ev sahipliği yaptığı düşünüldüğünde, bu makamı temsil etmekte kullanılan makam aracının da temsil ettiği değere yakışacak ölçüde olması gerektiğini;

Belediye kadrolarına akrabalarını yerleştirdiğine ilişkin iddiaların ise asılsız ve mesnetsiz olduğunu, ın kız kardeşi olduğunu ancak çok uzun yıllardır sigortalı olarak yanında çalıştığını, avukatlık yaptığı dönemde birlikte çalıştığını, bütün mahrem nitelikte bilgilere vakıf olup güvenebileceği biri olduğunu; Belediye başkanlığından önceki çalışma hayatında da sosyal faaliyet, ziyaret ve görüşmelerinin planlamasını yapan ın belediye başkanlığı döneminde de başkanlık makamınca yürütülecek sosyal faaliyetler, törenler, toplantılar ve organizasyonların koordinasyonunu ve görüşmelerinin düzenlenmesini sağlamakta olduğu ve performans ve uyumu dikkate alınarak mevzuata uygun bir şekilde özel kalem müdürlüğüne atanmış olduğunu belirtmiştir.

KARAR

Dosyadaki bilgi ve belgeler ile raportörün inceleme raporu birlikte değerlendirildiğinde;

- 1) Belediye Başkanının vermiş olduğu mal bildirimlerinin incelenmesi üzerine, malvarlığındaki önemli değişimin, sahip olduğu A.Ş.'deki hisse devrinden kaynaklı olması ve malvarlığında açıklanamayan önemli bir artışın tespit edilmemiş olması nedeniyle, Belediye Başkanı ın bu madde yönünden ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNE AYKIRI BİR İŞLEM VE EYLEMİNİN BULUNMADIĞINA oybirliği ile;
- 2) Belediye Başkanının satın almış olduğu Sokak, pafta, ada ve parsel sayılı taşınmazla ilişkin olarak isim değişikliği yapı ruhsatı ve yıkım ruhsat izni dışında taşınmazların değerlerini artırmaya yönelik herhangi bir imar değişikliğine gidilmediği, taşınmazların bulunduğu yeri kapsayan ölçekli Uygulama İmar

Planı'nın tarihli olduğu, taşınmazlara ilişkin imar uygulamaları ve işlemlerin bu imar planı çerçevesinde yapıldığı ve dolayısıyla in Belediye Başkanı seçilmeden önceki dönemde geçerli olan imar planları çerçevesinde taşınmazla ilişkin işlemler gerçekleştirildiği anlaşıldığından, Belediye Başkanı in bu madde yönünden **ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNE AYKIRI BİR İŞLEM VE EYLEMİNİN BULUNMADIĞINA oybirliği ile;**

3) 'a ait İlçesi Mahallesi Sok. afta Ada Parsel sayılı taşınmazda yapılan imar planı değişikliğinin Belediye Meclisi'nin Nazım İmar Planı'nda değişikliğe gitmesinin ardından yetkililerinin bu konuda başvuru yapması üzerine gerçekleştiği; Belediye Başkanının taşınmaz satın aldığı 'nin söz konusu taşınmazın yalnızca müteahhidi olduğu, imar planı değişikliklerinin de mevzuatta belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde gerçekleştirildiği, ayrıca bu konuda 'ye menfaat sağlanmasına yada ayrıcalık tanınmasına yönelik Belediye Başkanı tarafından herhangi bir işlem veya eylem gerçekleştirilmediği anlaşıldığından, Belediye Başkanı

'ın bu madde yönünden **ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNE AYKIRI BİR İŞLEM VE EYLEMİNİN BULUNMADIĞINA oybirliği ile;**

4) Belediye Başkanının kullanmış olduğu makam aracının piyasa değeri her ne kadar yüksek olsa da bu aracın satın alınmamış olması, kiralama maliyetinin piyasa şartlarına göre oldukça uygun olması; ayrıca Belediyenin mali yapısı, bulunduğu konum ve sosyo-ekonomik durumu, temsil edilen makam ile Belediyeye ziyarete gelen yerli ve yabancı heyet bir arada değerlendirildiğinde Belediye Başkanı 'ın kullanmış olduğu makam aracı yönünden **ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNE AYKIRI BİR İŞLEM VE EYLEMİNİN BULUNMADIĞINA esasta ve gerekçede oyçokluğu ile;**

5) Belediye Başkanının akrabaları olduğu belirtilen kişilerden yalnızca iki personel ile akrabalık bağı bulunsa da kız kardeşi olan ı mevzuatta yer alan istisnai kadro uygulamasından yararlandırma ve sınavsız memur olmasını sağlama yönünde işlem yaparak özel kalem müdürü olarak atadığı anlaşıldığından, Belediye Başkanı 'ın yaptığı bu atama işlemi ile Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları hakkında Yönetmelik'in "**Dürüstlük ve Tarafsızlık**" başlıklı 9. maddesine, "**Saygınlık ve Güven**" başlıklı 10. maddesi ile "**Çıkar Çatışmasından Kaçınma**" başlıklı 13. maddesinde yer alan **ETİK DAVRANIŞ İLKELERİNE AYKIRI İŞLEM VE EYLEMDE BULUNDUĞUNA oy çokluğu ile;**

İdari yargı yolu açık olmak üzere 15/03/2016 tarihinde karar verildi.

4. MADDEYE YÖNELİK GEREKÇE YÖNÜNDEN MUHALEFET ŞERHİ (X)

Toplu yaşama sonucunda ortaya çıkan müşterek ve medeni ihtiyaçların görülmesi gerekli olup başka türlü bunu sağlamak mümkün değildir. Bu tür ihtiyaçlar kamu hizmeti olarak nitelendirilmekte olup bu hizmetlerin yerine getirilmesi görevi de kamu görevlilerine aittir.

Kamu hizmetlerinin görülmesi (yol, su, güvenlik vb.) bu hizmetleri yerine getireceklere bazı yetkiler tanınmasıyla mümkündür. Mali kaynaklar, kamu gücünü kullanma gibi yetkiler olmadan bu hizmetlerin görülmesi mümkün değildir. Bu durumda hizmeti görece idareye ve o idarenin görevlisine tanınan yetki ve imkanlar tamamen hizmetin görülmesine müteveccih olup kamu görevlisinin şahsına ait bir yetki ve imkan değildir. Kamu görevlisi yetkiyi hizmet için, kanunun tanıdığı çerçeve içinde kullanmak durumundadır. Kamu görevlisine tanınan yetkinin bu niteliği göz önüne alındığında bunun görevliye verilmiş bir millet emaneti olduğu ortaya çıkmaktadır.

Hukukta emanetin hükmü, emanet edilen şeyin iyi muhafaza edilmesi, geliştirilmesi ve zamanı geldiğinde alındığından daha iyi bir şekilde iadesidir. Kamu görevlisi, görevi ne olursa olsun bu emanet şuuru ile hareket ederse uygulamada etiğe aykırı bir durumun ortaya çıkması söz konusu olamaz.

5176 sayılı Kanuna istinaden çıkarılan Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri İle Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte tek tek düzenlenen on sekiz adet etik davranış ilkesinin temelini bu emanet şuuru oluşturmaktadır. Zira bu şuurla hareket eden bir kamu görevlisi, kamu kaynaklarını israf edemez ve kendi yararına kullanamaz.

Dosya No:

Karar No: 2016/37

Bu yapılan genel açıklamaları iş bu dosyada incelenmekte olan kamuda lüks ve pahalı araç kullanılması konusu ile bağdaştırmamız gerekmektedir.

İnceleme konusu, basında çıkan haberlerde Belediye Başkanının lüks ve pahalı bir aracı, makam aracı olarak kullanarak israfa neden olduğudur. Kurulumuza bu konuda daha öncede şikayet yoluyla başvurular olduğu gibi bazı basın yayın organlarında ve televizyonlarda çıkan haberler üzerine de Kurulumuzca re'sen inceleme yapıp karar verilmiştir. Şikayet konusu olan kamu görevlileri, genel idarede üst düzey bürokratlar, vali ve kaymakamlar, mahalli idarelerde yine üst düzey bürokratlar ve belediye başkanlarıdır.

İdarenin lüks ve pahalı makam aracı edinme yolları, kamu kaynağı ile satın alma, hizmet alımı yoluyla kiralama, bankalara sağlanan belli yarar karşılığında (Belediye paylarının belli bir bankaya yatırılması vb.) verilen promosyonlarla olmaktadır.

Mevzuat incelendiğinde, 237 sayılı Taşıt Kanununda ve Bütçe Kanununu "T" cetvelinde bu konuda hükümlere rastlıyoruz. Bu hükümler dikkate alındığında kamu kaynağı kullanılarak lüks nitelikte (motor hacmi, gücü vb) makam aracı veya araç edinilmesi mümkün değildir.

Uygulamaya baktığımızda ise belirttiğimiz yollarla pahalı makam araç kullanımının yaygın olduğunu, hatta görevliler arasında yarış halinde kötü uygulamalar emsal gösterilerek bunun devam ettiğini görmekteyiz. Bunu teyit eden söz ve davranışlar mahalli basında da zaman zaman yer almaktadır. Oysa kötünün emsal alınamayacağı genel hukuk kuralıdır.

Pahalı makam aracı kullanmanın yaygınlığı nedeniyle daha önce Kurulumuza intikal eden konular dolayısıyla bunun yasal (Kanun) veya idari (Yönetmelik, Genelge) düzenleme ile esaslarının belirlenmesi gerektiği Kurulumuzun 04/08/2015 tarihli ve 2015/90 sayılı İlke Kararı ile kararlaştırılmış olup bu konuda düzenleme yapılması için Başbakanlık, Maliye Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı'na 06/08/2015 tarihinde yazı gönderilmiştir. Bütün bunlara rağmen bu konuda şikayetlerin halen Kurulumuza intikali nedeniyle yukarıda açıklanan lüks araç edinme yolları dikkate alınarak yeni bir idari düzenleme yapılmasıyla ve uygulamanın takip edilmesiyle önleyici olacağı düşünülebilir.

Lüks makam araç edinme konusundaki incelemede ve düzenlemelerde karşılıklı iki yarar arasında denge kurulması gereklidir. Bunlardan birincisi, kamu hizmeti için ayrılmış kaynağın daha önemli, daha elzem kamu hizmetinden makam aracına kaydırılarak hem israf edilmesi hem de elzem olan hizmetin görülmesinin ertelenmesi, diğeri ise kamu görevlilerinin görevlerini temsil etmeleri ile ilgili hizmetleridir. Görevin temsili de bir kamu görevidir. Hizmetten yararlananların devlete saygısı temsil görevi ile sağlanabilir. İşte bu iki yarar arasındaki denge ancak kamu görevlisine tanınan yetkinin emanet olduğu şuuruna sahip olmakla sağlanır. Basiretli ve bu şuura sahip bir görevli, temsili ihmal etmeden idarenin imkanlarını diğer hizmetlerin lüzum ve önemini de dikkate alarak bir araç edinir ve idarenin borcu varken faizle borç alıp lüks araç edinmeye çalışmaz. Beldenin su, yol gibi toplum için daha önemli hizmetlerine ayrılmış kaynakları başka bir hizmet için kullanmaz. Amaç, kamu hizmetini görmek olunca lüks bir makam aracına binememek, kamu görevlisine bir eksiklik getirmez.

Dosya No:

Karar No: 2016/37

Dosyadaki olayın incelemesine geçerse, Belediye Başkanı hizmet alımı yoluyla kasko değeri yüksek bir aracı diğer hizmet araçları ile aylık TL bedel ile kiralamıştır. İlçesi, gerek nüfus itibariyle gerek sosyal ve ekonomik yönden un önemli bir ilçesi olup yerli ve yabancı misafirleri bulunmaktadır. Ayrıca Belediye Başkanının İl protokolü gereği katılması gereken toplantıları vardır. Bu nedenlerle hizmet ve temsil görevi gereği Belediye Başkanının aracının bulunması gereklidir. Olayda kiralanmış makam aracının kira bedeli, değerine göre çok düşüktür. Burada bir israfın olduğu söylenemez. Bir çok araç için yapılan ihale arasında ihale bedelinin yüksekliği nedeniyle bu aracın kirasının düşük olarak kabul edildiği düşünülebilir. Şartlar, yukarıdaki yarar dengeleri ve olayın özellikleri dikkate alındığında Belediye Başkanının lüks araç kiralamasında bu gerekçeler ile etik davranış ilkelerine aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan gerekçenin kararda yer alması gerektiği oyu ile çoğunluk kararına gerekçe yönünden karşıyım.

4. MADDEYE YÖNELİK MUHALEFET ŞERHİ (XX)

237 sayılı Taşıt Kanununun 4. maddesinde: “Emirlerine ve zatlarına binek otomobili verilenler (1) sayılı cetvelde, makam hizmetlerine tahsis edilen taşıtlar (2) sayılı cetvelde gösterilmiştir.” denilmektedir. Her iki cetvelde de Belediye Başkanlarından söz edilmemektedir. Dolayısıyla Belediye Başkanlarının emre veya zata mahsus araç veya makam aracı kullanma hak ve yetkileri yoktur.

Bakanlar Kurulunun 2014/6425 sayılı Kararı'nın 1. maddesinde yabancı menşeli binek aracı edinilemeyeceği, binek taşıtlarının silindir hacimlerinin 1.600 cc'yi geçemeyeceği; ikinci maddesinde ise hizmet alımı suretiyle edinilecek taşıtların aynı hükme tabi olacağı belirtilmiştir. Bu karara rağmen Belediye Başkanı'nın yabancı menşeli model cc motor hacmindeki tipi lüks bir aracı kiralama yoluyla makam aracı olarak kullanması Taşıt Kanununa, Bakanlar Kurulu Kararına açıkça aykırı olduğu gibi etik davranış ilkeleri arasında yer alan “yasallık” ve “savurganlıktan kaçınma” ilkelerine de aykırılık teşkil etmektedir.

Karar gerekçesinde dahi olay bu şekilde nitelendirilmiş olmasına rağmen Belediyelerdeki genel uygulamanın bu yolda olduğu ve Belediyesi'nin nüfusu, mali yapısı vb. özellikleri

Dosya No:

Karar No: 2016/37

nedeniyle böyle bir aracı kullanmasının etik davranış ilkelerini ihlal etmediği sonucuna varılmıştır. Belediye Başkanları, seçimle iş başına gelmiş şehremini (şehrin emini) makamında olmaları hasebiyle etik değerlere herkesten daha fazla dikkat etmek zorundadır. Hiçbir mazeret, etik davranış ilkelerinin ihlali için gerekçe yapılamayacağından ve olayda açık bir ihlal durumu söz konusu olduğundan etik kurallara aykırı davranılmadığına dair çoğunluk görüşüne ve bu istikamette oluşan Karara katılmıyoruz.

5. MADDEYE YÖNELİK MUHALEFET ŞERHİ (XXX)

657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 59 uncu maddesinde ve İçişleri Bakanlığı'nın 3/6/2009 tarihli "*Özel Kalem Müdürlüğü Atamaları*" başlıklı Genelgesi'nde özel kalem müdürü atama usul ve esasları düzenlenmiştir. Söz konusu Kanun maddesi ve İçişleri Bakanlığı Genelgesi incelendiğinde özel kalem müdürlüğüne atamada akrabalık ilişkisi bulunanların bu kadrolara atanmasını engelleyen bir hüküm bulunmamaktadır. Ancak, bu takdir hakkının sınırsız bir yetki olduğunun kabul edilmesi de mümkün değildir.

Özel kalem müdürleri, yaptıkları işler gereği hizmetinde buldukları kişilerle en yakın çalışan, onların mahrem nitelikteki bilgilerine vakıf olabilen, bütün programlarını, görüşmelerini düzenleyen ve amirleri hakkında her türlü bilgiye sahip olan kişilerdir. Dolayısıyla bu kadrolara atanacak kişilerin de atamayı yapacak makamda bulunan kişinin en fazla güvendiği kişiler arasından seçilmesini olağan karşılamak gerekmektedir. Güvenilirlik, bir kriter olsa da diğer kriterler (eğitim, donanım, daha önceki çalışma hayatı vb.) de elbette bu tür atamalarda dikkate alınmalıdır.

Bu çerçevede, özel kalem müdürlüğüne yapılan atamaları her olay ve durum için ayrı ayrı değerlendirmek gerekmektedir. Dosyada, Belediye Başkanı ın kız kardeşi
"1 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre özel kalem müdürü olarak
atadığı görülmektedir. Yapılan incelemede ve Belediye Başkanı tarafından

Dosya No:

Karar No: 2016/37

Kurulumuza sunulan savunmada,

n ön lisans mezunu olduğu, uzun yıllardır

e çalıştığı ve

'in avukatlık yaptığı dönemden bu yana

bütün görüşmelerini ve programlarını düzenleyen, bütün mahrem bilgilerine vakıf olan bir kişi olduğu ve dolayısıyla kız kardeşi olmasının da ötesinde yıllardır yanında çalışan güvenilir bir personeli olduğu görülmektedir. Ayrıca, Belediye Başkanının şu ana kadar bu kadroyu devlet memurluğuna geçişin bir yolu olarak, atamaya yönelik takdir hakkını da akrabalarını Belediye kadrolarına yerleştirmeye yönelik kullanmadığı görülmüştür. Dolayısıyla 'ın eğitim düzeyi, Belediye Başkanı ile geçmişteki çalışma hayatı, yasal açıdan atanmasına ilişkin herhangi bir engelin bulunmaması ve Belediye Başkanının şu ana kadar Belediye kadrolarına atamalarda kullanmış olduğu takdir hakkı bir arada değerlendirildiğinde özel kalem müdürlüğü kadrosuna atamasının etik davranış ilkelerine aykırılık teşkil etmediği kanaatini taşımaktayız.

Bu nedenle Kurulumuzun Belediye Başkanı

'in kız kardeşi

'ı özel kalem müdürü olarak atamasını etik davranış ilkelerine aykırı bulan kararına yukarıda belirtmiş olduğumuz nedenlerle katılmıyoruz.

